

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Sžo/84/2014
Identifikačné číslo spisu:	6014200479
Dátum vydania rozhodnutia:	19.01.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Milučký
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:6014200479.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: V. L., K., proti odporcovi: Centrum právnej pomoci, kancelária Žilina, Národná 34, Žilina, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. 4N 516/12 (5143/2013) zo dňa 18. júla 2013, konajúc o odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 25Sp/28/2014-9 zo dňa 30. júna 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici
č. k. 25Sp/28/2014-9 zo dňa 30. júna 2014 p o t v r d z u j e.

Navrhovateľovi právo na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

Napadnutým uznesením Krajský súd v Banskej Bystrici podľa § 250p Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) odmietol opravný prostriedok navrhovateľa proti rozhodnutiu odporcu č. 4N 516/12 (5143/2013) zo dňa 18.07.2013 z dôvodu, že navrhovateľ podal opravný prostriedok proti rozhodnutiu odporcu po uplynutí zákonnej 15-dňovej lehoty na podanie odvolania. Krajský súd s ohľadom na dôvody uvedené v odvolaní navrhovateľa vrátil vec odporcovi na rozhodnutie o odpustení zmeškania lehoty na podanie odvolania. Odporca rozhodnutím č. 4N 516/12 - KaZa (R.z.: 11456/2014) zo dňa 03.03.2014 nevyhovel žiadosti navrhovateľa o odpustenie zmeškania lehoty na podanie opravného prostriedku.

Proti uzneseniu krajského súdu podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie a navrhol, aby odvolací súd zrušil napadnuté uznesenie a sám vo veci rozhodol. V dôvodoch uviedol, že v dobe doručovania napadnutého rozhodnutia odporcu sa navrhovateľ staral o jeho chorú matku a vybavoval jej pohreb. V tom čase sa nezdržoval vo svojom byte, a preto si predmetné rozhodnutie nemohol prevziať. Dôvod, pre ktorý sa v čase doručovania napadnutého rozhodnutia odporcu nezdržoval v mieste bydliska považuje navrhovateľ za závažný a podľa jeho názoru spĺňal podmienky pre odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania.

Odporca vo vyjadrení k odvolaniu navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie krajského súdu potvrdil. K námietke navrhovateľa, že sa v čase doručovania rozhodnej písomnosti staral o chorú matku

a následne vybavoval jej pohreb uviedol, že podľa úmrtného listu matka navrhovateľa zomrela dňa 22.06.2013. Výzva Centra na predloženie dokladov k prehodnoteniu majetkových pomerov bola navrhovateľovi doručená dňa 24.06.2013. Na túto výzvu bol navrhovateľ súčinný a požadované doklady predložil, pričom vzhľadom na priznaný dôchodok bolo zrejmé, že nebude ďalej spĺňať podmienku materiálnej núdze a nárok mu bude odňatý. Odporca uviedol, že navrhovateľ s ním spolupracoval počas celého obdobia a neprevzal si až následné rozhodnutie o odňatí nároku na poskytovanie právnej pomoci sp.zn. 4N 516/12 zo dňa 17.08.2013.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní navrhovateľa (§ 246c ods. 1 veta prvá O.s.p., § 212 ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdí.

Z obsahu administratívneho spisu senát odvolacieho súdu zistil, že rozhodnutím odporcu č. 4N 516/12 (5143/2013) zo dňa 18.07.2013 bol navrhovateľovi odňatý nárok na poskytovanie právnej pomoci, ktorý mu bol priznaný rozhodnutím odporcu sp. zn. 4N 516/12 zo dňa 10.04.2012. Dôvodom odňatia nároku na poskytovanie právnej pomoci bola skutočnosť, že od 01.01.2013 bol starobný dôchodok navrhovateľa zvýšený na sumu 351,80 €, ktorý mu Sociálna poisťovňa začala vyplácať v marci 2013. V súlade s ustanovením § 2 zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov 1,4 násobok sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu predstavuje sumu 277,33 € a 1,6 násobok sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu predstavuje sumu 316,94 €. Správny orgán na základe uvedeného uzavrel, že započítateľný príjem navrhovateľa presahuje výšku 1,4 násobku ako aj 1,6 násobku životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu a to od marca 2013, kedy mu Sociálna poisťovňa začala vyplácať starobný dôchodok v sume 351,80 €. V konaní tak bolo preukázané, že navrhovateľ nespĺňa zákonom stanovenú podmienku - stav materiálnej núdze. Navrhovateľ podal dňa 21.08.2013 voči rozhodnutiu o odňatí nároku na poskytovanie právnej pomoci odvolanie, v ktorom namietal, že v čase doručovania predmetného rozhodnutia sa nezdržoval na adrese svojho trvalého pobytu, keďže sa staral o chorého rodiča. V tom čase nemal vedomosť o uloženej poštovej zásielke. Následne riešil záležitosti ohľadom pohrebu a pozostalostnými záležitosťami, ktoré boli náročné na čas a finančné prostriedky. Uviedol, že finančne zabezpečuje aj bývanie po zosnulom rodičovi až do skončenia dedičského konania. Uviedol, že sa nachádza vo vážnej finančnej situácii, a preto požiadal o pokračovanie jeho zastupovania prostredníctvom ustanoveného právneho zástupcu. Po vrátení veci krajským súdom bez meritórneho rozhodnutia Centrum právnej pomoci vydalo dňa 03.03.2014 rozhodnutie sp. zn. 4N 516/12-KAZA, R.z. 11463/2014, ktorým nevyhovelo žiadosti navrhovateľa o odpustenie zmeškania lehoty. Svoje rozhodnutie správny orgán odôvodnil tým, že pokiaľ navrhovateľ odôvodňuje zmeškanie lehoty na podanie odvolania starostlivosťou o chorú matku, ktorá zomrela dňa 22.06.2013, pričom výzva správneho orgánu na prehodnotenie jeho majetkových pomerov bola navrhovateľovi doručená dňa 24.06.2013. Na túto výzvu bol navrhovateľ súčinný a požadované doklady predložil. Navrhovateľ s odporcom spolupracoval počas celého obdobia, na ktoré navrhovateľ poukázal vo svojom odvolaní. Odporca tiež uviedol, že v prejednávanom prípade nebola splnená ani podmienky podania žiadosti do 15 dní od pominutia príčiny zmeškania lehoty.

Podľa § 14 ods. 2 zákona č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 327/2005 Z.z.“) proti rozhodnutiu o odňatí poskytovania právnej pomoci možno v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia podať prostredníctvom centra odvolanie na príslušný krajský súd; o tomto centre oprávnenú osobu náležite poučí v odôvodnení rozhodnutia.

Podľa § 25 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z. na konanie o nároku na poskytnutie právnej pomoci a o súvisiacich nárokoch podľa tohto zákona sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní.

Podľa § 24 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších

predpisov (ďalej len „Správny poriadok“) ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržiava, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že písomnosť príde znovu doručiť v určený deň a hodinu. Ak nový pokus o doručenie zostane bezvýsledný, doručovateľ uloží písomnosť na pošte a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát nevyzdvihne písomnosť do troch dní od uloženia, posledný deň tejto lehoty sa považuje za deň doručenia, aj keď sa adresát o uložení nedozvedel.

Podľa § 28 ods. 1 Správneho poriadku správny orgán zo závažných dôvodov odpustí zmeškanie lehoty, ak o to účastník konania požiada do 15 dní odo dňa, keď pominula príčina zmeškania, a ak v tej istej lehote urobí zmeškaný úkon. Správny orgán môže tejto žiadosti priznať odkladný účinok.

Podľa § 28 ods. 3 Správneho poriadku proti rozhodnutiu o návrhu na odpustenie zmeškanej lehoty sa nemožno odvolať.

Podľa § 6 ods. 1 písm. a/ zákona č. 327/2005 Z.z. fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, ak jej príjem nepresahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom.

Podľa § 6a ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z. ak príjem fyzickej osoby presahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom a súčasne nepresahuje 1,6-násobok uvedenej sumy a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom, má právo na poskytnutie právnej pomoci určeným advokátom alebo centrom pri splnení podmienky finančnej účasti vo výške 20% trov právneho zastúpenia podľa osobitného predpisu; splnenie podmienok podľa § 6 ods. 1 písm. b/ a c/ tým nie je dotknuté. Ustanovenie § 6 ods. 2 sa použije primerane.

Správny orgán, teda Centrum právnej pomoci skúma u každej podanej žiadosti, či sú splnené podmienky na poskytnutie právnej pomoci, a preto aj v prejednávacom prípade správny orgán posudzoval príjem žalobcu v súlade s § 6 ods. 1 písm. a/ zákona č. 327/2005 Z.z. (poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti) alebo § 6a ods. 1 písm. a/ zákona č. 327/2005 Z.z. (poskytnutie právnej pomoci s finančnou spoluúčasťou). Navrhovateľ svojím príjmom prekročil tento rámec stanovený zákonom, a preto správny orgán dňa 18.07.2013 vydal rozhodnutie, ktorým navrhovateľovi odňal nárok na poskytovanie právnej pomoci. Predmetné rozhodnutie si navrhovateľ v odbernej lehote neprevzal. Pri doručovaní predmetného rozhodnutia správny orgán uplatnil v zmysle § 24 ods. 2 Správneho poriadku fikciu doručenia, ktorá nastala dňa 26.07.2013 (uplynutím troch dní od uloženia zásielky na pošte).

Na vznik fikcie doručenia písomnosti určenej do vlastných rúk podľa § 24 ods. 2 Správneho poriadku musia byť kumulatívne splnené nasledovné podmienky:

- adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, nebol zastihnutý,
- v mieste doručenia sa zdržiava,
- doručovateľ vhodným spôsobom adresáta upovedomil, že písomnosť príde doručiť v určený deň a hodinu,
- nový pokus o doručenie zostane bezvýsledný,
- doručovateľ vhodným spôsobom upovedomil adresáta o uložení písomnosti na pošte,
- adresát si nevyzdvihol písomnosť do troch dní od jej uloženia.

Ak sú splnené všetky vyššie uvedené podmienky, považuje sa posledný deň trojdňovej lehoty uloženia zásielky za deň jej doručenia a to aj v prípade, že sa adresát o uložení zásielky nedozvedel.

Zdržiavaním sa adresáta v mieste doručenia treba rozumieť prípad, ak sa adresát v čase doručenia zásielky zdržiava na území obce (mesta), v ktorej má bydlisko (t. j. nie je mimo obce alebo mesta na dovolenke, na liečení, na pracovnej ceste a podobne), teda ak má reálnu možnosť oboznámiť sa s oznámeniami doručovateľa urobenými v zmysle § 24 ods. 2 Správneho poriadku.

Trojdňová úložná lehota začína plynúť dňom, ktorý nasleduje po upovedomení adresáta o uložení

písomnosti. Ide o zákonnú lehotu, ktorú správny orgán nemôže predĺžiť. Táto procesná lehota končí uplynutím posledného dňa lehoty. Účinky fikcie doručenia nastanú len za predpokladu, že adresát mal reálnu možnosť písomnosť si v tejto lehote vyzdvihnúť, ale tak neurobil. Účelom tejto lehoty je dať adresátovi nielen teoretickú ale aj reálnu možnosť písomnosť si v rámci jej plynutia vyzdvihnúť, a tak predísť fikcii doručenia. Úpravou tzv. náhradného doručovania zákonodarca nepochybne sledoval cieľ a účel odstrániť určité prípady právnej neistoty spôsobenej bezdôvodným nepreberaním zásielok adresátom a zabrániť snahám spôsobiť prieťahy v konaní alebo dokonca zmariť konanie (napr. rozsudky Najvyššieho súdu SR 2 Cdo 33/2005, 4 Sž 35/2002).

Navrhovateľ v podanom odvolaní uviedol, že sa staral o svojho chorého rodiča a vybavoval veci ohľadom pohrebu, preto nemal vedomosť o uloženej poštovej zásielke. Správny orgán mal z úmrtného listu za preukázané, že matka navrhovateľa zomrela dňa 22.06.2013. Výzva správneho orgánu na predloženie dokladov k prehodnoteniu majetkových pomerov bola navrhovateľovi doručená dňa 24.06.2013 a navrhovateľ aj požadované doklady predložil. Napadnuté rozhodnutie o odňatí nároku na poskytovanie právnej pomoci bolo navrhovateľovi doručované dňa 22.07.2013, 23.07.2013 a 23.07.2013 bola predmetná zásielka uložená na pošte. Správny orgán mal z vyššie uvedených skutočností za preukázané, že v čase doručovania napadnutého rozhodnutia o odňatí nároku na poskytovanie právnej pomoci sa už navrhovateľ nemohol starať o svojho chorého rodiča a dovtedy všetky písomnosti odporcu preberal a s ním aj spolupracoval.

Z potvrdenia o doručení (doručenka) rozhodnutia odporcu č. 4N 516/12 (5143/2013) zo dňa 18.07.2013, odvolací súd zistil nasledovné skutočnosti:

- dňa 22.07.2013 uskutočnil doručovateľ neúspešný pokus o doručenie s výzvou o opakované doručenie,
- dňa 23.07.2013 uskutočnil doručovateľ opakované doručenie, ktoré bolo taktiež neúspešné, na základe čoho zásielku toho istého dňa (23.07.2013) uložil na pošte,
- dňa 14.08.2013 sa zásielka vrátila správne mu orgánu ako neprevzatá v odbernej lehote,
- dňa 21.08.2013 sa navrhovateľ dostavil do Kancelárie Centra právnej pomoci v Žiline a osobne si prevzal rovnopis predmetného rozhodnutia č. 4N 516/12 (5143/2013) zo dňa 18.07.2013
- dňa 21.08.2013 podal osobne na správnom orgáne odvolanie voči predmetnému rozhodnutiu č. 4N 516/12 (5143/2013) zo dňa 18.07.2013.

Uvedené zistenia, vyplývajúce z administratívneho spisu, sú totožné so zisteniami krajského súdu, uvedenými v odôvodnení napadnutého uznesenia. Odvolací súd sa stotožnil aj so záverom krajského súdu, že opravný prostriedok bol podaný oneskorene. Správny orgán rozhodol o neodpustení zmeškania lehoty na podanie opravného prostriedku z dôvodu, že nebolo preukázané, že navrhovateľ sa v čase doručovania napadnutého rozhodnutia nezdržoval v mieste svojho bydliska.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že krajský súd nepochybil, keď rozhodol o odmietnutí opravného prostriedku navrhovateľa podľa § 250p O.s.p., keďže navrhovateľ podal opravný prostriedok oneskorene a zmeškanie lehoty na podanie odvolania mu nebolo odpustené. Navrhovateľ v konaní nepreukázal, že by sa v čase doručovania rozhodnutia odporcu v mieste doručovania nezdržoval a ani nepreukázal nesprávnosť potvrdenia o doručení rozhodnutia odporcu. Odvolací súd sa s právnym záverom krajského súdu, uvedeným v jeho rozhodnutí, stotožnil, námietkam navrhovateľa nevyhovel a napadnuté uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 25Sp/28/2014-9 zo dňa 30.06.2014 podľa § 219 O.s.p. v spojení s § 246c O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p., § 250l ods. 2 O.s.p. a § 250k ods. 1 O.s.p. Navrhovateľ v konaní nebol úspešný, preto mu súd právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.